Â«Î— Î•Ï€Î¹Ïƒ Ï„Î®Î¼Î· Ï„Î·Ï‚ Î•Ï€Î¹Î°Î¿Î¹Î½Ï‰Î½Î¯Î±Ï‚Â»

«Η ΕπιστÎ®μη της ΕπικοινωνÎ¯ας»

απÏŒ το βιβλÎ¯ο του Pegis Debray

ΕπιμÎ-λεια της

ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΤΑΚΤΙΚΟΥ

Το βιβλÎ¯ο του Pegis Debray εÎ¯ναι μια ανατομÎ¯α της πολιτικÎ®ς και της ιστορÎ¯ας με βÎ¬ση την πειθÏŽ και τα επικοινωνιακÎ¬ συστÎ®ματα, που αναδεικνÏ•ει και οριοθετεÎ¯ την παλιÎ¬ «τÎ-χνη» της επικοινωνÎ¯ας που στις μÎ-ρες μας Î-γινε επÎ¯σημη.

ΠαρÎ¬ την καταφανÎ® απÏŒρριψη της υπÎ-ρμετρης εξειδÎ¯κευσης και της συνακÏŒλουθης πολυδιασπασμÎ-νης γνÏŽσης, ο γνωστÏŒς ΓÎ¬λλος αριστερÏŒς στοχαστÎ®ς Regis Debray εισÎ®γαγε το 1991 με το Î-ργο του «Cours de mediologie general» Î-ναν νÎ-ο γνωστικÏŒ κλÎ¬δο, τη ΜεσολογÎ¯α. Στα δÏŽδεκα μαθÎ®ματα που απαρτÎ¯ζουν το βιβλÎ¯ο του, επιχειρεÎ¯ να θεμελιÏŽσει επιστημονικÎ¬ και ν' αποσαφηνÎ¯σει πλÎ®ρως το νÎ-ο αυτÏŒ κλÎ¬δο.

Η ανÎ¬πτυξη ξεκινÎ¬ με τη θÎ-ση κÎ¬ποιων σκοτεινÏŽν ζητημÎ¬των, ÏŒπως η «εξουσÎ¯α των λÎ-ξεων», η «συμβολικÎ® αποτελεσματικÏŒτητα», ο «ρÏŒλος των ΙδεÏŽν στην ΙστορÎ¯α», στα οποÎ¯α Î-ρχεται το medio για να ρÎ¯ξει κÎ¬ποιο φως. Με

τον ÏŒρο medio εννοεÎ¯ται το τεχνικÎ¬ και κοινωνικÎ¬ καθορισμÎ-νο σÏ•νολο των συμβολικÏŽν μÎ-σων μετÎ¬δοσης και κυκλοφορÎ¯ας.

Και η mediologie δεν εÎ¯ναι παρÎ¬ η μελÎ-τη των «διαμεσολαβÎ®σεων» μÎ-σω των οποÎ¯ων, μια ιδÎ-α γÎ¯νεται υλικÎ® δÏ•ναμη. Δεν εννοεÎ¯ οÏ•τε να μεταρρυθμÎ¯ζει, οÏ•τε να προφητεÏ•ει και ακÏŒμα λιγÏŒτερο να ηθικολογεÎ¯, αλλÎ¬ απλÏŽς να περιγρÎ¬φει τα μÎ-σα μετÎ¬δοσης απÏŒ τη στιγμÎ® που Î-χουν φτÎ¬σει σε τÎ-τοια πολυπλοκÏŒτητα (τεχνικÏŒς πολλαπλασιασμÏŒς, Î¬νοδος δÏ•ναμης) και Î-χουν δημιουργÎ®σει το δικÏŒ τους περιβÎ¬λλον. ÎŒπως ÏŒλα δεÎ¯χνουν μÎ¬λιστα, ο 21ος αιÏŽνας, θα εÎ¯ναι ο αιÏŽνας των τεχνοπολιτισμικÏŽν διαμεσολαβÎ®σεων με εφαρμογÎ-ς στη θρησκεÎ¯α, την επιστÎ®μη, την τÎ-χνη, τον πολιτισμÏŒ, τους θεσμοÏ•ς, τα νομικÎ¬.

Σε γενικÏŒτερο πλαÎ¯σιο, η ΜεσολογÎ¯α καλεÎ¯ται να φÎ-ρει σ' επαφÎ® τον τεχνικÏŒ και μυθικÏŒ κÏŒσμο, αυτÏŒν δηλαδÎ® που διαρκÏŽς αλλÎ¬ζει μ' αυτÏŒν που διατηρεÎ¯ται. Η αρμοδιÏŒτητÎ¬ της εÎ¯ναι το μÎ®νυμα, η επεξεργασÎ¯α και μετÎ¬δοση μιας γνÏŽσης, που σαφÏŽς διαχωρÎ¯ζονται απÏŒ τα αποτελÎ-σματÎ¬ της. Η «αλÎ®θεια» Î® μη του μηνÏ•ματος δεν αφοροÏ•ν

τη ΜεσολογÎ¯α,
αντÎ¯θετα την αφορÎ¬ η
«επÎ¯δοση» Î® μη, καθÏŽς στην
ιστορÎ¯α των μηνυμÎ¬των
«η ιστορÎ¯α του κÏŒσμου
εÎ¯ναι το δικαστÎ®ριο
της ιδÎ-ας», η λÎ®ψη
προσδιορÎ¯ζει την αξÎ¯α
της εκπομπÎ®ς. Την αφορÎ¬
επÎ¯σης η κÎ¯νηση και οι
μετασχηματισμοÎ¯, η
διαδρομÎ® της
γονιμοποÎ¯ησης.
ΟÏ•τως Î® Î¬λλως η
«ιδεολογικÎ®
κυριαρχÎ¯α» ασκεÎ¯ται
απÏŒ τη μορφÎ® επιβολÎ®ς
και ενστÎ¬λαξης των
μηνυμÎ¬των και ÏŒχι απÏŒ το
περιεχÏŒμενÏŒ τους.

ΥπÎ¬ρχουν ωστÏŒσο πÎ-ντε
ρεÏ•ματα - δρÎ¬κοι, ÏŒπως
χαρακτηριστικÎ¬ τ'
αποκαλεÎ¯ ο Debray, που
ορθÏŽνονται
αποφασιστικÎ¬
ανÎ¬μεσα στην τεχνικÎ®
και σε εμÎ¬ς. ΠρÏŽτος
δρÎ¬κος ο δυÏŠσμÏŒς και
κατÏŒπιν η
πνευματοκρατÎ¯α, απÏŒ
την οποÎ¯α διαχωρÎ¯ζει
ξεκÎ¬θαρα ο Debray την
τεχνικÎ® και την
ιστορÎ¯α των τεχνικÏŽν
μÎ-σων, που δεν εÎ¯ναι
παρÎ¬ μια
κοινωνικοπολιτικÎ®,
οικονομικÎ® και σε
τελικÎ® ανÎ¬λυση Î¬μεσα
ζωÏŽδης ιστορÎ¯α. Ο
τρÎ¯τος δρÎ¬κος εÎ¯ναι ο
ουμανισμÏŒς. ΕδÏŽ ο Debray
καταρρÎ¯πτει την
αυταπÎ¬τη της
ομοιογÎ-νειας
ανÎ¬μεσα στο
δημιουργÏŒ και το
δημιουργημÎ-νο
αντικεÎ¯μενο και την
αυταπÎ¬τη του
πνευÏ•ματος στην καθαρÎ®
του μορφÎ®. ΘεωρεÎ¯ ÏŒτι
το μηχανικÏŒ πνεÏ•μα
κατασκευÎ¬ζει Î-ναν
κÏŒσμο που
καθÎ¯σταται
καθεστÏŽς. Γι' αυτÏŒ και
η ΜεσολογÎ¯α
τÎ¬σσεται με το μÎ-ρος

των μηχανÏŽν, ÏŽστε να μην καταντÎ®σει υποχεÎ¯ριο του νÏŒμου τους.

Ο τÎ-ταρτος δρÎ¬κος εναντÎ¯ον του οποÎ¯ου ξιφουλκεÎ¯ ο Debray, εÎ¯ναι ο ατομισμÏŒς υποστηρÎ¯ζοντας πως ο ανοργÎ¬νωτος διανοοÏ•μενος εÎ¯ναι ουσιαστικÎ¬ οργανικÏŒς και οργανωμÎ-νος, καθÏŽς εξαρτÎ¬ται απÏŒ μια κοινωνÎ¯α Î® αντικοινωνÎ¯α που τον καθοδηγοÏ•ν ως μια ενδοκοινωνÎ¯α. Η τιτανομαχÎ¯α της ΜεσολογÎ¯ας με τον εκσυγχρονισμÏŒ, που διακÎ®ρυττε τον αφανισμÏŒ του συμβολισμοÏ•. Εν τοÏ•τοις εÎ¯ναι παρατηρημÎ-νο πως κÎ¬θε τεχνολογικÎ® ανισορροπÎ¯α αντισταθμÎ¯ζεται σε μια συμβολικÎ® επανισορρÏŒπηση του αισθÎ®ματος του ανÎ®κει, γι' αυτÏŒ και γινÏŒμαστε μÎ¬ρτυρες μιας μεγÎ¬λης «θρησκευτικÎ®ς αφÏ•πνισης» και επαναφορÎ¬ς αρχÎ-γονων μÏ•θων και κοινοτικÏŽν αρχÏŽν.

Î†λλωστε εÎ¯ναι βασικÎ® αρχÎ® ÏŒτι το παλιÏŒ δε μÎ-νει πÎ¯σω, αλλÎ¬ βρÎ¯σκεται μπροστÎ¬ μας. Î^τσι το μÎ-λλον της ανθρωπÏŒτητας θα ‘χει ως βασικÎ® του συνιστÏŽσα τη μηχανÎ®, αλλÎ¬ και το ιερÏŒ.

Το ιερÏŒ και η
ενσÎ¬ρκωσÎ® του εÎ¯ναι
το επÏŒμενο
αντικεÎ¯μενο
πραγμÎ¬τευσης του
βιβλÎ¯ου. Στο
στÏŒχαστρο
τοποθετεÎ¯ται ο
χριστιανισμÏŒς, που
αποτελεÎ¯
υποχρεωτικÎ® πÏŒρτα
εισÏŒδου για τη
ΜεσολογÎ¯α λÏŒγω
του
αντικατοπτρισμοÏ•
του medium μÎ-σα στο Î¯διο
το μÎ®νυμα. ΠρÏŒκειται
για τη μοναδικÎ®
μονοθεÏŠστικÎ®
θρησκεÎ¯α που
τÏŒλμησε ν'
απεικονÎ¯σει
ανθρωπομορφικÎ¬ τον
ΔημιουργÏŒ. ΙδιαÎ¯τερα
με το δÏŒγμα της
ΕνσÎ¬ρκωσης επÎ-τρεψε
την αναζÎ®τηση της
αÏŒρατης τÎ¬ξης του ΘεοÏ•
μÎ-σα στην αταξÎ¯α των
ορατÏŽν αντικειμÎ-νων,
με Î¬λλα λÏŒγια τη
διεÎ¯σδυση του
ΟρθοÏ• ΛÏŒγου μÎ-σα
στο ΧÎ¬ος.

Η δε επανÎ¬στασÎ® του
Î-γκειται στη
παρεÎ¯σφρηση μιας
ισχυρÎ®ς
μεσολογÎ¯ας μÎ-σα σ'
Î-να πολιτισμικÏŒ
περιβÎ¬λλον με ισχνÎ-ς
διαμεσολαβÎ®σεις,
χÎ¬ρη στην οποÎ¯α το
σκÎ¬νδαλο της
ΕνσÎ¬ρκωσης Î-γινε
θεσμÏŒς. Ο ΘεÏŒς της
ΔικαιοσÏ•νης Î-γινε
ΘεÏŒς της ΑγÎ¬πης και
το σÏŽμα - φυλακÎ® Î-γινε
σÏŽμα-λÏ•τρωση. Σε
αντÎ¯θεση με τους
πανταχοÏ• παρÏŒντες και
απελπιστικÎ¬ απÏŒντες
ΑλλÎ¬χ και ΓιαχβÎ-, ο
ΧριστÏŒς επαναφÎ-ρει τη
διαλεκτικÎ® στον
τραγικÏŒ κÏŒσμο του

χωρισμοÏ• και γÎ¯νεται ο μοναδικÏŒς μεσολαβητÎ®ς της ΛÏ•τρωσης. ΑκριβÏŽς στην Ï•παρξη των διÎ¬μεσων δυνÎ¬μεων συνÎ¯σταται και η μεγαλοφυÎ¯α του χριστιανισμοÏ•. Το ενδιÎ¬μεσο νευραλγικÏŒ του σημεÎ¯ο παραμÎ-νει πÎ¬ντα το πρÏŒσωπο του ΧριστοÏ•, ο πιο αδÏ•νατος κρÎ¯κος και ταυτÏŒχρονα ο πιο δυνατÏŒς κρÎ¯κος και ταυτÏŒχρονα ο πιο δυνατÏŒς.

ΑρχικÎ¬ το χριστιανικÏŒ μÎ®νυμα προξÎ-νησε απλÎ¬ κÎ¬ποιες ηχηρÎ-ς δονÎ®σεις, ÏŒμως τελικÎ¬ οδÎ®γησε στην αναδιÎ¬ταξη του κÏŒσμου. Με την επικρÎ¬τησÎ® του επισφραγÎ¯στηκε η νÎ¯κη του συναισθÎ®ματος επÎ¯ της λογικÎ®ς, της γοητευτικÎ®ς διαÎ¯σθησης επÎ¯ της πειστικÎ®ς επιχειρηματολογÎ¯ας, την υποκειμενικÏŒτητας. Î^στω και αν γι' αυτÎ® την επικρÎ¬τηση ο χριστιανισμÏŒς χρειÎ¬στηκε ν' αρχÎ¯σει απÏŒ χαμηλÎ¬. Η θεωρητικÎ® αδυναμÎ¯α εÎ¯ναι πηγÎ® μεσολογικÎ®ς δÏ•ναμης και ο χριστιανισμÏŒς εÎ¯ναι η πλÎ-ον απτÎ® απÏŒδειξη. Με την τρÎ-λα της αγÎ¬πης επιβλÎ®θηκε σ' Î-ναν κÏŒσμο αποστεγνωμÎ-νο απÏŒ τον υπερβολικÏŒ ορθολογισμÏŒ και στερημÎ-νο των μÏ•θων και των μυστηρÎ¯ων του εξαιτÎ¯ας των φιλοσοφικÏŽν θεωριÏŽν.

ΕπÎ¯σης
εκδημοκρÎ¬τισε την
αιÏŽνια ζωÎ® παρÎ-χοντας
Î¯σες
εσχατολογικÎ-ς
ευκαιρÎ¯ες. Με τον
τρÏŒπο αυτÏŒ τÏŒνωσε και
την ελπÎ¯δα που τÏŒσο
ανÎ¬γκη Î-χει η ανθρÏŽπινη
φÏ•ση. Το γεγονÏŒς αυτÏŒ
ισχυροποÎ¯ησε την
εκκλησÎ¯α, Î-να
μηχανισμÏŒ
χαρισματικÎ®ς
μεταδοτικÏŒτητας
καλωδιακÎ¬
συνδεδεμÎ-νης με το
ΣÏŽμα του ΧριστοÏ•.
ΧωρÎ¯ς αυτÏŒν εÎ¯ναι
αδÏ•νατο να σκεφτοÏ•με
το ΘεÏŒ, ÏŒπως εÎ¯ναι
αδÏ•νατο να σκεφτοÏ•με
το θεολογικÏŒ
οικοδÏŒμημα των
μυστηρÎ¯ων χωριστÎ¬ απÏŒ
το πολιτικÏŒ
οικοδÏŒμημα του
θεσμοÏ•.
ΣυμπυκνÏŽνοντας θα
λÎ-γαμε πως η
εκκλησιολογÎ¯α
καθÏŒρισε τη
θεολογÎ¯α.

ÎŒσον αφορÎ¬ στις ιδÎ-ες
γενικÏŒτερα ο Desbray
αναγνωρÎ¯ζει εν μÎ-ρει
τον καθοδηγητικÏŒ
τους ρÏŒλο, ενÏŽ θεωρεÎ¯
ÏŒτι οι επαναστÎ¬σεις
εÎ¯ναι σημεÎ¯ο
σÏ•ζευξης μιας σκÎ-ψης
και μιας εξουσÎ¯ας.
Παρ' ÏŒλα αυτÎ¬
υπογραμμÎ¯ζει την
πρωτοκαθεδρÎ¯α των
διαμεσολαβητÏŽν με
την αιτιολογÎ¯α ÏŒτι οι
μορφÎ-ς διÎ¬δοσης
προκαθορÎ¯ζουν τη
φÏ•ση του διαδοτÎ-ου. Η
μÎ-θοδος γεννÎ¬ τη
θεωρÎ¯α. Τα μÎ-σα
διαβÎ¯βασης

πριμοδοτοÏ•ν τις αρχÎ-ς που πρÎ-πει να περÎ¬σουν. Οι ιδÎ-ες κοινωνικοποιοÏ•νται με την Î¯δια τους τη μετÎ¬δοση. Δεν υπÎ¬ρχουν ανεξÎ¬ρτητα απÏŒ τις κοινωνÎ¯ες που τις υποστηρÎ¯ζουν και τις μεταφÎ-ρουν. Και η ουσÎ¯α τους εντοπÎ¯ζεται στη λειτουργÎ¯α τους εντοπÎ¯ζεται στη λειτουργÎ¯α τους ως μÎ-σο ενοποÎ¯ησης και Î-νταξης. Οι αποδÎ-κτες τους εÎ¯ναι αυτοÎ¯ που πυροδοτοÏ•ν τις πρÎ¬ξεις.

Στη συνÎ-χεια γÎ¯νεται λÏŒγος για την εξÎ-λιξη των μÎ-σων. Μια επανÎ¬σταση στον τομÎ-α αυτÏŒ δεν βιÏŽνεται απ' ευθεÎ¯ας αλλÎ¬ εκ των υστÎ-ρων. Οι νÎ-οι κÏ•ριοÎ¯ τους ξεπερνιοÏ•νται απÏŒ την Î¯δια τους την εξουσÎ¯α. ΠαρÎ¬λληλα γÎ¯νεται αισθητÎ® η τÎ¬ση της αποÏ‹λοποÎ¯ησης, που σημαÎ¯νει ÏŒτι τα Î¯χνη του παρελθÏŒντος γÎ¯νονται ÏŒλο και πιο εφÎ®μερα. Το νÎ-ο μÎ-σο βραχυκυκλÏŽνει την τÎ¬ξη των διαμεσολαβητÏŽν που δημιουργÎ®θηκε απÏŒ το προηγοÏ•μενο μÎ-σο. Ο κÎ¯νδυνος ÏŒμως ξεκινÎ¬ με την κατÎ¬ργηση των κρατικÏŽν μονοπωλÎ¯ων και τη αυγÎ® των ολιγαρικÏŽν. Οι ατομικÎ-ς φαντασιÏŽσεις εξαλεÎ¯φονται, η προσωπικÎ® αυτονομÎ¯α συρρικνÏŽνεται. ΚερδÎ¯ζει το ομοιογενÎ-ς, ο

πολιτισμÏŒς
ευθυγραμμÎ¯ζεται με
τις μηχανÎ-ς.

ΑκολοÏ•θως
εισÎ¬γεται η Î-ννοια
της μεσÏŒσφαιρας, που
πÎ¬ντοτε αποτελεÎ¯
συμβιβασμÏŒ ανÎ¬μεσα
σε διδαγμÎ-νες
πρακτικÎ-ς και
καινοÏ•ργια
εργαλεÎ¯α. ΚÎ¬θε
μεσÏŒσφαιρα προκαλεÎ¯
διαφορετικÏŒ
ρεαλισμÏŒ και η
τεχνολογικÎ® εξÎ-λιξη
των μÎ-σων υλικÎ®ς
μετÎ¬δοσης
κατευθÏ•νει την
ιστορικÎ® διαδοχÎ®.
ΚÎ¬θε πολιτισμÏŒς
κινεÎ¯ται μÎ-σα σε μια
μεταδοτικÎ®
ατμÏŒσφαιρα με
πολλαπλÎ¬ στρÏŽματα,
λÎ¯κνο της
συμβολικÎ®ς ζωÎ®ς
μιας εποχÎ®ς. Η
μεσολογÎ¯α
μελετÏŽντας τις
σχÎ-σεις
αλληλεπÎ¯δρασης
που συνδÎ-ουν τα
συμβολικÎ¬
γεγονÏŒτα με κÎ¬ποιο
υλικοτεχνικÏŒ
περιβÎ¬λλον
διακρÎ¯νει τÏŽρα εÎ¯δη
ΜεσÏŒσφαιρας: τη
ΛογÏŒσφαιρα, τη
ΓραφÏŒσφαιρα και τη
ΒιντεÏŒσφαιρα.
ΕπιπρÏŒσθετα ανιχνεÏ•ει
τη σÏ•νδεση της
ιστορÎ¯ας των
επαναστÎ¬σεων τις
μεταδÏŒσεις και τις
μεταφορÎ-ς.

ΜετÎ¬ το χριστιανισμÏŒ

τοποθετεÎ¯ται απÏŒ το Debray
στο μεσολογικÏŒ
μικροσκÏŒπιο ο
σοσιαλισμÏŒς, βασικÎ¬
εργαλεÎ¯α του
οποÎ¯ου υπÎ®ρξαν το
σχολεÎ¯ο, η εφημερÎ¯δα
και το βιβλÎ¯ο. Η
μεσολογÎ¯α δεÎ¯χνει
ξεχωριστÏŒ ενδιαφÎ-ρον
γι' αυτÎ¬ γιατÎ¯ η Î-λλειψÎ®
τους ισοδυναμεÎ¯ με
την ανυπαρξÎ¯α
πολιτικÏŽν θεσμÏŽν.
ΚαταλυτικÏŒ ρÏŒλο απÏŒ
σοσιαλισμÏŒ Î-παιξε η
γραφÎ®, ÏŽστε ο
σοσιαλισμÏŒς ν'
αποκαλεÎ¯ται η
τελευταÎ¯α
θριαμβολογÎ¯α του
βιβλÎ¯ου. Δεν εÎ¯ναι
τυχαÎ¯ο πως ÏŒλοι οι
Î¬νδρες της
επαναστατικÎ®ς
δρÎ¬σης υπÎ®ρξαν
Î-νθερμοι
βιβλιÏŒφιλοι.
Î†λλωστε η κατ' εξοχÎ®ν
επαναστατικÎ® πρÎ¬ξη
αρχÎ¯ζει με μια
νοσταλγÎ¯α, μια
επιστροφÎ® σ' Î-να
ξεχασμÎ-νο κεÎ¯μενο, σ'
Î-να χαμÎ-νο ιδανικÏŒ. Î‰ταν
πÎ¬για η πÎ¯στη στη
σωτηρÎ¯α μÎ-σω της
γνÏŽσης. ΣÎ®μερα η
πολεμικÎ® ιδεÏŽν και
επομÎ-νως η πολιτικÎ®
Î-χει εξοβελισθεÎ¯
και η παντοκρατορÎ¯α
του χρÎ®ματος Î-χει για
τα καλÎ¬
εγκαθιδρυθεÎ¯.

Τα παραπÎ¬νω δεν εÎ¯ναι
παρÎ¬ η ωμÎ®
πραγματικÏŒτητα, ÏŒπως
και η παραδοχÎ® ÏŒτι η
σκÎ-ψη του κυρÎ¯αρχου
μÎ-σου γÎ¯νεται η
κυρÎ¯αρχη σκÎ-ψη της
εποχÎ®ς, ÏŒτι κυριαρχεÎ¯
το μÎ-σο που
επηρεÎ¬ζει πλατÏ•τερα
και γρηγορÏŒτερα ÏŒτι
εÎ¯ναι πλÎ-ον αδÏ•νατη η

διÎ¬κριση μεταξÏ•
πολιτικÎ®ς
κυριαρχÎ¯ας και
συμβολικÏŽν μεθÏŒδων
επηρεασμοÏ•. ΑκÏŒμα ÏŒτι
μια θεωρÎ¯α
κοινωνικÎ®ς
αλλαγÎ®ς δε μπορεÎ¯
να διαχωριστεÎ¯ απÏŒ τις
μορφÎ-ς και τις
υλικÎ-ς συνθÎ®κες
διÎ¬δοσÎ®ς της, ÏŒτι η
κριτικÎ® των κυρÎ¯αρχων
ιδεÏŽν και
παραστÎ¬σεων εÎ¯ναι
ταυτÏŒσημη με την
κριτικÎ® των οργÎ¬νων
κυριαρχÎ¯ας τους
και τελικÎ¬ ÏŒτι
μεσολογικÎ®
επανÎ¬σταση = πολιτικÎ®
επανÎ¬σταση, μιας και
τα μÎ-σα εÎ¯ναι οι κÏ•ριοι
του κρÎ¬τους. Δεν
κυβερνÎ¬ πια η πολιτικÎ®.
Τα μÎ-σα επιτρÎ-πουν στο
πνεÏ•μα να γÎ¯νει δÏ•ναμη
και στη δÏ•ναμη ν'
αποκτÎ®σει πνεÏ•μα.

ΑναμφÎ¯βολα σ' Î-να
βιβλÎ¯ο για τα μÎ-σα δε
μποροÏ•σε να μη γÎ¯νει
λÏŒγος για τη
λογοκρισÎ¯α, η οποÎ¯α
καταργεÎ¯ται σ' Î-να
μÎ-σο μÏŒνο ÏŒταν η ισχÏ•ς
του υπερακοντιστεÎ¯
απÏŒ Î-να νÎ-ο και
μαζικÏŒτερο μÎ-σο που
φαÎ¯νεται πιο
επικÎ¯νδυνο;. ΚατÎ¬ τ'
Î¬λλα αιωρεÎ¯ται σε
κÎ¬θε εποχÎ® με την
προσωπÎ¯δα του φορÎ-α
επιβολÎ®ς της ηθικÎ®ς
τÎ¬ξης, μιας απÏŒ τις πλÎ-ον
ερεβÏŽδεις Î-ννοιες.

ΚαταλÎ®γοντας ο Debray
παραλληλÎ¯ζει τον
αιÏŽνα μας με τον 16ο
αιÏŽνα, θεωρÏŽντας και
τους δυο αιÏŽνες

καταστροφÏŽν, αιÏŽνες -
καταπÎ-λτες, που
Î¬ρχισαν «αριστερÎ¬» και
τελεÎ¯ωσαν «δεξιÎ¬».
ΣυγκεκριμÎ-να στον
αιÏŽνα μας ισχÏ•ει το
«ÏŒπου το μÎ-σον εκεÎ¯
και η θρησκεÎ¯α».
ΑναζωπυρÏŽθηκε η πÎ¯στη
μας στην εικÏŒνα και
αναδÏ•θηκε μια νÎ-α
εικονολατρεÎ¯α, μια
πολÏ• χειρÏŒτερη
ιδεολογÎ¯α απÏŒ
εκεÎ¯νες απÏŒ τις
οποÎ¯ες
απελευθερωθÎ®καμε.
ΧωρÎ¯ς υπερβολÎ®
βαδÎ¯ζουμε προς Î-ναν
καινοÏ•ργιο
ΜεσαÎ¯ωνα. Ο
πολιτισμÏŒς της
εικÏŒνας εÎ¯ναι Î-νας
κÏŒσμος χωρÎ¯ς
φαντασÎ¯α, ιδιομορφÎ¯α
και ιστορÎ¯α. ÎŒσο για
το σημερινÏŒ Î¬νθρωπο,
αυτÏŒς καλεÎ¯ται
συγχωνεÏ•οντας μÎ-σα
του το ΘεÏŒ, τη ΛογικÎ®,
το ΑÎ¯σθημα Î® αλλιÏŽς
τον θεοκρÎ¬τη, τον
ιδεοκρÎ¬τη και τα
βιντεοκρÎ¬τη να
επαναπροσδιορÎ¯σει
την ταυτÏŒτητÎ¬ του και ν'
ανακτÎ®σει την
ανθρωπινÏŒτητÎ¬ του.